პროლეტარიელო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა
და საქ. სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ოთხშაბათი
26 ნოემბერი
1941 წ.
№ 280 (6285)
ფასი 15 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საბჭოთა საინფორმაციო ბიუროსაგან

25 ნოემბრის დღის ცნობა

24 ნოემბრის ღამის განმავლობაში ჩვენი ჯარის ნაწილები ეწეოდნენ ბრძოლებს მტრის წინააღმდეგ ყველა ფრონტზე.

* * *

ამხ. ლოპატინის ნაწილის მეომრებმა, რომელიც სამხრეთის ფრონტზე მოქმედებს, კიდევ ერთი მარცხი მიაყენეს მტერს. მედგარ ბრძოლაში მათ მოსპეს გერმანელთა 23 ტანკი, 168 სატვირთო ავტომანქანა, 11 მსუბუქი მანქანა, 94 მოტოციკლი, 50 ტყვიამფრქვევი, 36 ზარბაზანი და 20 ნაღმსატყორცნი.

* * *

ამხ. გაბდუხაევის მეზენიტეთა ქვემეხების ჯგუფურულმა უკანასკნელი რამდენიმე დღის განმავლობაში ზუსტი სროლით ჩამოაგდო მტრის 2 თვითმფრინავი. სერიანტმა ამხ. მარკოვმა, მიუხედავად იმისა, რომ მტერი გაადგილებით ბომბავდა საზენიტო ბატარეიას, ჩამოაგდო გერმანელთა ბომბდამშენი „ი-88“.

* * *

ლეიტენანტ შატოკვინის ასეულმა მტერთან გაადფრეტულ ბრძოლაში მოსპო 170 ეფრემელი ჯარისკაცი და ოფიცერი. ოცეულის მეთაურმა ამხ. კოჩეტოვმა ხელრართულ ბრძოლაში ნიშნები განგვრინა გერმანელი ოფიცერი და ორი ჯარისკაცი.

* * *

გერმანელი ფაშისტი არამზადები სიკვდილით დასჯილი, სახარჩობელებთან, ძარცვითა და საშინელი მხეცობით ცდილობენ გასტეხონ უკრაინის ოკუპირებული რაიონების მოსახლეობის საბრძოლო სულისკვეთება და საბჭოთა პატრიოტების წინააღმდეგობის ძალა. სულ მთლად გაძარცვეს და აიწოკეს სოფელ ალექსანდროვსკის ელეხები, რომლებმაც უარი განაცხადეს ფაშისტ ბანაკში, ტყვე წითელარმიელებს თითქმის 4 თვის განმავლობაში არ მიუღიათ საჭმელი. როდესაც ტყვე წითელარმიელთა ჯგუფმა ვერმანის სარდლობას წინააღმდეგობა განუცხადა და სთხოვა მიეცა მათთვის საჭმელი სიცოცხლეს შესანარჩუნებლად, გერმანელი ოფიცერი შეეკითხა — ვინ დაყვარა ეს გასცამდაო — და 5 წითელარმიელი, რომლებმაც დაადასტურეს, რომ ეს განცხადება მათ დასწერეს, იქვე დახვრიტეს. საშინელი თვითნებობისა და მხეცობის ანალოგიური ფაქტები ხდება სხვა ბანაკებშიც (მიტკოვოს, დეშინასკოსა და სხვ.).

გერმანელ ხელისუფლებს წარმოადგენლებმა და გერმანიის მთავრობამ, რომლებიც საბჭოთა სამხედრო ტყვეების მასობრივად გაწყვეტას ცდილობენ, საბჭოთა სამხედრო ტყვეებს ბანაკებში მხეცური რეჟიმი შემოიღეს. გერმანიის უმაღლესმა სარდლობამ და სასურსათო და მიწათმოქმედების სამინისტრომ გამოსცეს დადგენილება, რომლის მიხედვითაც საბჭოთა სამხედრო ტყვეებისათვის, შემოღებულია უარესი კვება, ვიდრე სხვა ქვეყნების სამხედრო ტყვეებისათვის, როგორც მოსაცემი პროდუქტების ხარისხის მხრივ, ისე მათი რაოდენობის მხრივაც. ამ დადგენილებით დაწესებული კვების ნორმები, — მაგალითად, 600 გრამი პური და 400 გრამი ხორცი ერთ კაცზე თვეში — საშინელ შიმშილით სიკვდილს უმზადებს საბჭოთა სამხედრო ტყვეებს. ამავე დროს გერმანიის მთავრობა, რომელიც საშინელი სიმკაცრით ატარებს ცხოვრებაში საბჭოთა სამხედრო ტყვეებს შენახვის თავის სამარცხვინო და ადამიანურად უკანონო რეჟიმს, ყოველნაირად ცდილობს დაკმაყოფილებულ საზოგადოებრივ აზრს გერმანიის მთავრობის მიერ ამ საკითხზე მიღებული დადგენილება. მაგალითად, საბჭოთა მთავრობის სთანაფდა ზეკითხვაზე შვეიცის მთავრობამ გვაცნობა, რომ ევროპისა და ამერიკის პრესაში გამოქვეყნებული ცნობები გერმანიის მთავრობის ზემოაღნიშნული დადგენილების შესახებ სრულიად ელემენტარულ ნორმებს არღვევენ, მხეცურად ეპყრობიან ტყვე წითელარმიელებს, და გერმანიის საბჭოდრო და სამოქალაქო ხელისუფალთა ამ არაადამიანურ მოქმედების მთელ პასუხისმგებლობას აკისრებს გერმანიის ჰიტლერულ დანაშაულებრივ მთავრობას.

მიიღეთ და სხვ.

ვ. მოლოტოვი.

მოსკოვი, 1941 წლის 25 ნოემბერი,

საბჭოთა სამხედრო ტყვეების მიმართ გერმანიის ხელისუფალთა აღმაშფოთებელი მხეცობის შესახებ

საბჭოთა სამხედრო ტყვეების მიმართ გერმანიის ხელისუფალთა აღმაშფოთებელი მხეცობის შესახებ

საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარმა ამხ. ვ. მ. მოლოტოვმა შემდეგი შინაარსის ნოტა გაუგზავნა იმ ქვეყნების ყველა ელჩსა და დესპანს, რომლებთანაც სსრ კავშირს დიპლომატიური ურთიერთობა აქვს:

„საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მთავრობის დავალებით პატივი მაქვს გაცნობოთ შემდეგი:

საბჭოთა მთავრობას მოეპოვება უამრავი ფაქტი, რომლებიც მოწმობენ, რომ გერმანიის ხელისუფალნი სისტემატურად მხეცურად ეპყრობიან და საშინლად უსწორდებიან ტყვე წითელარმიელებსა და წითელი არმიის მეთაურებს. უკანასკნელ ხანს ასეთი ფაქტები განსაკუთრებით გახშირდა და განსაკუთრებით აღმაშფოთებელი ხასიათი მიიღო, რაც ერთხელ კიდევ ამეღავნებს გერმანიის სამხედრო ხროვას და გერმანიის მთავრობას, როგორც მომაღდუთა ბანდას, რომელნიც ანგარიშს არ უწევენ საერთაშორისო სამართლის არავითარ ნორმებს, ადამიანთა მორალს არავითარ კანონებს.

საბჭოთა სამხედრო სარდლობამ გამოარკვია მრავალი ფაქტი, რომ გერმანიის სამხედრო სარდლობა და გერმანიის სამხედრო ნაწილები ტყვედ ჩავარდნილ, შეტწოლად დაჭრილ წითელარმიელებს მხეცურად აწამებენ და ჰკლავენ. ტყვე წითელარმიელებს გახურებული შანთით აწამებენ, თვალებს სთხრიან, ხელ-ფეხს, ყურებს, ცხვრის სჭრიან, ხელის თითებს სჭრიან, მუცელს უფატრავენ, ტანჯავს მოაკვლევ ხოლმე და შუაზე ხლეჩენ. ასეთ მხეცობას და სამარცხვინო დანაშაულს გერმანელი ფაშისტი ოფიცრები და ჯარისკაცები სჩადიან ფრონტის მთელ მანძილზე, ყველგან, სადაც კი გამორჩეულებან და სადაც კი ხელი ჩაიგდეს წითელი არმიის მებრძოლებსა და მეთაურებს.

ასე, მაგალითად, უკრაინის სს რესპუბლიკაში, მენინგე დნეპრის, ხორტიცის კუნძულზე, გერმანიის ჯარის იმ ნაწილების წასვლის შემდეგ, რომლებიც წითელმა არმიამ განლევნა, აღმოჩნდნენ გერმანელთა მიერ ნაწამებ ტყვე წითელარმიელთა გვამები. ტყვეებისათვის დაუჭრიათ ხელები, დაუთხრიათ თვალები, გამოუფატრავთ მუცელი. სამხრეთ-დასავლეთის მიმართულებით სოფელ რეპეტისთან, უკრაინაში, მას შემდეგ, რაც გერმანელებმა მათ მიერ დაკავებული პოზიციებიდან დაიხიეს, აღმოჩენილ იქნა ბატალიონის მეთაურ ბობროვის, ბოლოტნეკი პიატგორსკის და ორი მებრძოლის გვამები, რომელთა ხელფეხი ლუსსმნილთა იყო მიმეფილი პალოებზე, ხოლო მათ სხეულზე შავად მოსჩანდა გავარვარებული დანით ამოჭრილი ხუთქმიანი ვარსკვლავები. დაოუპულთ სახე დაჩეხილი და დამწვარი ჰქონდათ, იქვე, მახლობლად, ივოვნეს კიდევ ერთი გვამი წითელარმიელისა, რომელიც წინადღით ტყვედ ჩაიგდეს გერმანელებმა; მას დამწვარი ჰქონდა ფეხები და მოჭრილი ჰქონდა ყურები. როდესაც ჩვენი ჯარის ნაწილებმა სოფელ ხოლმი (ჩრდილოეთ-დასავლეთის ფრონტი) აიღეს, იქ აღმოჩენილ იქნა წითელარმიელთა დასახჩრეტელი გვამები, ამასთან ერთ-ერთი მათგანი კოცონზე დაეწვათ. ეს იყო წითელარმიელი ანდრია ოსიპოვი, ყაზახეთის სს რესპუბლიკის მცხოვრები. გრეიგოვოს სადგურზე (უკრაინის სს რესპუბლიკა) გერმანელის ჯარის ნაწილებმა ტყვედ ჩაიგდეს წითელარმიელთა მცირე ჯგუფი და რამდენიმე დღის განმავლობაში არავითარი საქმელი და წყალი არ მიუციათ მათთვის. რამდენიმე ტყვეს ყურები დაჭრეს, თვალი დასთხარეს, ხელები დასჭრეს და შემდეგ ხიზნები განგმირეს. ა. ვ. ივლისში რკინიგზის სადგურ შუმილინოსთან გერმანის ჯარის ნაწილებმა ტყვედ ჩაიგდეს მძიმედ დაჭრილ წითელარმიელთა ჯგუფი, რომლებიც იქვე დახოცეს. ამავე თვეში ბელორუსიის სს რესპუბლიკის ქალაქ ბორისოვოს რაიონში ჰიტლერელებმა ტყვედ ჩაიგდეს 70 მძიმედ დაჭრილი წითელარმიელი და ყველანი დარიბანინი მოსწამლეს. აგვისტოში დაბა ზაბოლოტიკოსთან გერმანელებმა ბრძოლაც ველზე ტყვედ ჩაიგდეს 17 მძიმედ დაჭრილი წითელარმიელი. სამი ღღის განმავლობაში ისინი ულმელ-ეუმელი ამყოფეს. შემდეგ ჩვიდმეტივე ტყვე წითელარმიელი, რომლებიც სისხლისგან იცლებოდნენ, ტელეგრაფის ბოძებს მიაკრეს, ხელ შეფეგადაგაც ამი ტყვე წითელარმიელი გარდაეცალა; დანარჩენი 14 წითელარმიელი აუცილებელ საკვებილ გადაარჩინა უფროს ლეიტენანტ რიბინის სამეთაო სატანჯო ქვეგანაყოფმა, რომელმაც მათ ღროზე მოუსწრო. ბრიანსკის რაიონის სოფელ ლოგუტინში გერმანელებმა ორ ტანკს მიაკრეს დაჭრილი წითელარმიელი და შუაზე გახლიჩეს. ბრიანსკის დასავლეთით, ერთ-ერთ პუნქტში, კოლმეურნიობა „კრასნი ოქტიაბრის“ მახლობლად იპოვნეს თერთმეტი გარუჯული გვამი წითელი არმიის მებრძოლებისა და მეთაურებისა, რომლებიც ფაშისტებს ტყვედ ჩაეგდოთ. ერთ-ერთ წითელარმიელს ხელებსა და ზურგზე გახურებული შანთით წამების კვალი ანნდა.

აღნიშნულია მრავალი შემთხვევა, რომ გერმანიის სარდლობა დაჭრეტის მოქმედით მოერეკება ტყვე წითელარმიელებს თავისი კოლონების წინ, რომლებიც შეტევაზე მიდიან. ეკრძოდ, ასეთი შეთხვევები აღნიშნულია ლენინგრადის ოლქის საბჭოთა მეურნეობა „ვიბორნის“ რაიონში, სმოლენსკის ოლქის ელნიას რაიონში, ბელორუსიის სს რესპუბლიკის გომელის ოლქში, უკრაინის სს რესპუბლიკის პოლტავის ოლქში და ბევრ სხვა ადგილას.

აღმაშფოთებელ დაცინვას, წამებას და მხეცურ ტანჯვას ექვემატებოდ განიცდიან ჰოსპიტლებში მყოფი დაჭრილი და ავადმყოფი წითელარმიელები, რომლებიც ხელში ჩაუვარდნენ გერმანელ დამპყრობლებს. ასის უამრავი ფაქტები, რომ ლაზარეთებში მყოფ უმწეო ავადმყოფ და დაჭრილ წითელარმიელებს ფაშისტი ბარბაროსები ადგილზეკე ხერტენენ და ხიზნებით ოცავენ. მაგალითად, ამოოლენსკის ოლქის დაბა რუდნიაში გერმანიის ფაშისტური ჯარის ნაწილმა ხელი იგდეს საბჭოთა საველე ჰოსპიტალი და დახვრიტეს დაჭრილი წითელარმიელები, სანიტრები და სანიტარი ქალები. აქ დაიოკენენ ოცამდენ მებრძოლები—შალამოვი, ანდიმოვი, ლეიტენანტი ფილეევი, სანიტარი 17 წლის ვარია ბოიკო და სხვანი. ცხობილია ჰიტლერელ ფაშისტთა ბრალეულ ქალებზე ძალმომრეობისა და მათი გაუპატიურების მრავალი ფაქტი, როდესაც მათ ხელში ეცარდებიან მედიცინის დები და სანიტარი ქალები.

ჰიტლერელი ყაზაღები წითელი არმიის ნაწილების სამედიცინო პერსონალის წარმომადგენლებსაც კი არ ინდობენ, როდესაც მათ ტყვედ ჩაიგდებენ ხოლმე. ლენინგრადის ოლქის სოფელ კუფროოვის და ბორისოვოს რაიონში მხეცურად აწამეს დივიზიის სამედიცინო პუნქტის ფეოროსი, მე-3 რანგის სამხედრო ექიმი ნ. ს. ლოსტოგო. იგი სულერთიანად ხიზნებით იყო დაჩხვლეტილი. თავსა და მხარში იგი ტყვეით იყო დაჭრილი. სიხეზე საშინელი ცემის კვალი ანნდა. ცოტა მოშორებით, ტყეში, იპოვნეს დასახჩრებული სანიტრის ბ. მ. ბოგანეკის გვამი. მეორე ადგილს ზაში, ეგდო სანიტარული მანქანის შოფერ გორბუნოვის დაგლეჯილი გვამი.

გერმანელთა ბანაკებში, სადაც საბჭოთა სამხედრო ტყვეები არიან მოთავსებულნი, ავადმყოფ და დაჭრილ წითელარმიელებს არავითარ სამედიცინო დახმარებას არ უწევენ, რის გამო ისინი ტიფით, ფიზიტტერითა, ფილეგვინის ანთებით და სხვა ავადმყოფობით იხოცებიან. გერმანიის ბანაკებში, სადაც საბჭოთა სამხედრო ტყვეები არიან მოთავსებულნი, გამეფებულია სრული თვითნებობა, რაც უკიდურეს მხეცობას აღწევს. მაგალითად, პორხოვის ბანაკში ტყვე წითელარმიელებს, ცივი ამინდის მიუხედავად, მთელი დღე-ღამის განმავლობაში ციის ქვეშ აყოფდნენ. ღილთან ალიე მათ ჯოხებისა და კვერტების დარტყმით აყენებენ და სამუშაოზე მიერეკებიან ისე, რომ ანგარიშს არ უწევენ ჯანმრთელობის მდგომარეობას. მუშაობის დროს მცვეელები, რომლებიც ფინელი და გერმანელი ჯარისკაცებისაგან შესდგებიან, ტყვეებს განუწყვეტლივ ერეკებიან მათრახით, ხოლო დაავადებულ და დასუსტებულ წითელარმიელებს იმღინს; სცემენ ჯოხით, რომ საკვდილის პირამდე მიჰყავთ. ჩერნეხინის ბანაკში, უკრაინაში, დადგენილი წესის ოფლვი დარღვევისა-თვისაც კი ტყვეებს სისტემატურად სცემენ რეჩნის ჯოხებით და ადგილზეე ხერტენენ რაიმე გაფრთხილების მიუცემლად. მარტო ერთი დღის განმავლობაში—17 სეპტემბერს ჩერნეხინის ბანაკში 95 კაცი დახვრიტეს.

გერმანელები ასევე მხეცურად ეპყრობიან საბჭოთა სამხედრო ტყვეებს გადასაგზავნ პუნქტებში, გაგზავნის დროს. უკრაინის სს რესპუბლიკის სოფ. დემინოვკის რაიონში სამხედრო ტყვეებს გადასაგზავნ პუნქტი მოთავსებულია ცის ქვეშ. ამ პუნქტში ტყვეებს მხოლოდ ცოტაოდენ მოხარშულ ფეტეს აძლევენ. ბევრი ტყვე შიმშილით კვდება. როდესაც ტყვეები დანაშნეულის ადგილისაკენ მიპყავთ, დასუსტებულს ადგილზეე ხერტენენ. როდესაც უკრაინაში საბჭოთა სამხედრო ტყვეები ხოროლდან სოფ. სემიონოვკაში გადაყავდათ, წითელარმიელებს შეუსვენებლივ არბენინებდნენ. ვინც დაღლილობისა და მოქანცვის გამო წაქცეულიყო, მას დაუყოვნებლივ ხერტენდნენ.

ჰიტლერის არმიის ჯარისკაცებსა და ოფიცრებს შორის გამეფებულია მარიდერობა. ზამორის სიცივეების დაწყების შემდეგ მარიდერობამ მასობრივი ხასიათი მიიღო. ამასთან ჰიტლერელი ყაზაღები თბილი ნივთების ძებნის დროს არაფერს არ ერიდებიან. ისინი არა მარტო მოაცლენ საბჭოთა მებრძოლებს ხდიან თბილ ტანსაცმისა და ფეხსაცმელს, არამედ ეკარგებიათ ყოველგვარ თბილ ნივთებს—თოქმის ჩექმებს, ტყავის ჩექმებს, წინდებს, ფალაფლის პერანგებს, დაბამდელ ქურთუკებს, ყურებიან ქუდებს ხდიან დაჭრილ მებრძოლებს, რომლებსაც სრულიად აშიშვლებენ, და თვითონ იცვამენ ყველაფერს, ქალის თბილ ნიფთებსაც კი, რომლებსაც დაჭრილ და მოკლულ მედიცინის დებს ხდიან.

ტყვე წითელარმიელებს შიმშილით ხოცავენ; მათ მთელ კვირაობით არ აძლევენ საჭმელს, ხოლო თუ მისცემენ — დაობებული პურისა და დამპალი კარტოფილის უმნიშვნელო ულუფას. ჰიტლერელი საბჭოთა სამხედრო ტყვეებს საჭმელს არ აძლევენ და აიძულებენ მათ ნარეცხის ორმოებში ურიონ ხელი და-იქუბონ გერმანელ ჯარისკაცთა მიერ გადაყრილი საჭმლის ნარჩენი, ანდა, როგორც ბევრ ბანაკში, მთა შორის ბელორუსიის სს რესპუბლიკის დაბა ცკრშის ბანაკში ხდებოდა, საბჭოთა სამხედრო ტყვეებს ეკლიანი მავთულების გადალმა მკვდარი ცხენების ლუშს გადაეგდებინენ. ბელორუსიაში, ვიტებესკის ბანაკში, ტყვე წითელარმიელებს თითქმის 4 თვის განმავლობაში არ მიუღიათ საჭმელი. როდესაც ტყვე წითელარმიელთა ჯგუფმა გერმანიის სარდლობას წერილობითი განცხადება გადასცა და სთხოვა მიეცა მათთვის საჭმელი სიცოცხლის შესანარჩუნებლად, გერმანელი ოფიცერი შეეკითხა — ვინ დაყვარა ეს განცხადებაო — და 5 წითელარმიელი, რომლებმაც დაადასტურეს, რომ ეს განცხადება მათ დასწერეს, იქვე დახვრიტეს. საშინელი თვითნებობისა და მხეცობის ანალოგიური ფაქტები ხდება სხვა ბანაკებშიც (ზიტკოვოს, დეშინასკოსა და სხვ.).

გერმანიის ხელისუფლების წარმომადგენლებმა და გერმანიის მთავრობამ, რომლებიც საბჭოთა სამხედრო ტყვეების მასობრივად გაწყვეტას ცდილობენ, საბჭოთა სამხედრო ტყვეებს ბანაკებში მხეცური რეჟიმი შემოიღეს. გერმანიის უმაღლესმა სარდლობამ და სასურსათო და მიწათმოქმედების სამინისტრომ გამოსცეს დადგენილება, რომლის მიხედვითაც საბჭოთა სამხედრო ტყვეებისათვის, შემოღებულია უარესი კვება, ვიდრე სხვა ქვეყნების სამხედრო ტყვეებისათვის, როგორც მოსაცემი პროდუქტების ხარისხის მხრივ, ისე მათი რაოდენობის მხრივაც. ამ დადგენილებით დაწესებული კვების ნორმები, — მაგალითად, 600 გრამი პური და 400 გრამი ხორცი ერთ კაცზე თვეში — საშინელ შიმშილით სიკვდილს უმზადებს საბჭოთა სამხედრო ტყვეებს. ამავე დროს გერმანიის მთავრობა, რომელიც საშინელი სიმკაცრით ატარებს ცხოვრებაში საბჭოთა სამხედრო ტყვეებს შენახვის თავის სამარცხვინო და ადამიანურად უკანონო რეჟიმს, ყოველნაირად ცდილობს დაკმაყოფილებულ საზოგადოებრივ აზრს გერმანიის მთავრობის მიერ ამ საკითხზე მიღებული დადგენილება. მაგალითად, საბჭოთა მთავრობის სთანაფდა ზეკითხვაზე შვეიცის მთავრობამ გვაცნობა, რომ ევროპისა და ამერიკის პრესაში გამოქვეყნებული ცნობები გერმანიის მთავრობის ზემოაღნიშნული დადგენილების შესახებ სრულიად ელემენტარულ ნორმებს არღვევენ, მხეცურად ეპყრობიან ტყვე წითელარმიელებს, და გერმანიის საბჭოდრო და სამოქალაქო ხელისუფალთა ამ არაადამიანურ მოქმედების მთელ პასუხისმგებლობას აკისრებს გერმანიის ჰიტლერულ დანაშაულებრივ მთავრობას.

მიიღეთ და სხვ.

ვ. მოლოტოვი.

მოსკოვი, 1941 წლის 25 ნოემბერი,

საბჭოთა საინფორმაციო ბიუროსაგან

25 ნოემბრის ღამის ცნობა

24 ნოემბრის ღამის განმავლობაში ჩვენი ჯარის ნაწილები ეწეოდნენ ბრძოლებს მტრის წინააღმდეგ ყველა ფრონტზე.

* * *

ამხ. ლოპატინის ნაწილის მეომრებმა, რომელიც სამხრეთის ფრონტზე მოქმედებს, კიდევ ერთი მარცხი მიაყენეს მტერს. მედგარ ბრძოლაში მათ მოსპეს გერმანელთა 23 ტანკი, 168 სატვირთო ავტომანქანა, 11 მსუბუქი მანქანა, 94 მოტოციკლი, 50 ტყვიამფრქვევი, 36 ზარბაზანი და 20 ნაღმსატყორცნი.

* * *

ამხ. გაბდუხაევის მეზენიტეთა ქვემეხების ჯგუფურულმა უკანასკნელი რამდენიმე დღის განმავლობაში ზუსტი სროლით ჩამოაგდო მტრის 2 თვითმფრინავი. სერიანტმა ამხ. მარკოვმა, მიუხედავად იმისა, რომ მტერი გაადგილებით ბომბავდა საზენიტო ბატარეიას, ჩამოაგდო გერმანელთა ბომბდამშენი „ი-88“.

* * *

ლეიტენანტ შატოკვინის ასეულმა მტერთან გაადფრეტულ ბრძოლაში მოსპო 170 ეფრემელი ჯარისკაცი და ოფიცერი. ოცეულის მეთაურმა ამხ. კოჩეტოვმა ხელრართულ ბრძოლაში ნიშნები განგვრინა გერმანელი ოფიცერი და ორი ჯარისკაცი.

* * *

გერმანელი ფაშისტი არამზადები სიკვდილით დასჯილი, სახარჩობელებთან, ძარცვითა და საშინელი მხეცობით ცდილობენ გასტეხონ უკრაინის ოკუპირებული რაიონების მოსახლეობის საბრძოლო სულისკვეთება და საბჭოთა პატრიოტების წინააღმდეგობის ძალა. სულ მთლად გაძარცვეს და აიწოკეს სოფელ ალექსანდროვსკის ელეხები, რომლებმაც უარი განაცხადეს

25 ნოემბრის განმავლობაში ჩვენი ჯარები ეწეოდნენ ბრძოლებს მტერთან ყველა ფრონტზე. გასასკუთრებით ბრძოლა ბრძოლები სწარმოებდა ფრონტის ვოლოკოლამსკის, სტალინოგორსკისა და როსტოვის (დონის როსტოვი) უბნებზე.

24 ნოემბრის განმავლობაში საჰაერო ბრძოლების დროს ჩამოგდებულია გერმანიის 5 თვითმფრინავი. ჩვენ 2 თვითმფრინავი დაკარგეთ.

25 ნოემბრის განმავლობაში მოსკოვთან ჩამოგდებულია გერმანიის 3 თვითმფრინავი.

* * *

24 ნოემბრის განმავლობაში ჩვენმა ავიაციამ მოსპო გერმანელთა 29 ტანკი, 12 ჯავშნიანი მანქანა, 506 ავტომანქანა ჯარებითურთ, რამდენიმე ავტოკისტერნი საწვავითურთ, 26 ქვემეხი, ყუმბარებიანი დატვირთული სარკინიგზო შემადგენლობა, 60 საზიდარი და ერთი პოლკი მტრის ქვეითი ჯარი.

* * *

ამხ. მასლენიკოვის ნაწილებმა 10 ღღის ბრძოლებში მოსპეს 9 ათასი გერმანელი ჯარისკაცი და ოფიცერი, მტრის 38 ტანკი, 19 ქვემეხი, 19 ნაღმსატყორცნი, 230 მოტოციკლი და ხელთ იგდეს 5 ტანკი, 10 ქვემეხი, 32 ავტომანქანა, 116 მოტოციკლი და 53 ტყვიამფრქვევი.

* * *

ამხ. მოსკოვცევის ნაწილმა, რომელიც სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტის ერთ-ერთ უბანზე მოქმედებს, სერიოზული ზარალი მიაყენა გერმანელებს. ამ მარტო ერთი ღღის განმავლობაში მოსპო მტრის 800 ჯარისკაცი და ოფიცერი, 6 ტანკი, 5 ჯავშნიანი მანქანა და 26 ავტომანქანა სამხედრო ტვირთითურთ.

* * *

ჩვენმა მფრინავებმა, რომლებიც ღღეს ყოველდღიურად მიეწოდებიან გერმანიის ჯარისთვის 1.200 ფუთი ზრობალი, ღამით სოფელ ალყა შემოარტყეს ფაშისტმა ჯარისკაცებმა. დაიწყო მშვიდობიანი მოსახლეობის ველური აწოვება. გამხეცებულმა ბანდიტებმა ბევრი ბალი დახვრიტეს. ვერც დახვრეტამ, ვერც წამებამ ვერ შეაშინა საბჭოთა ადამიანები. მოსახლეობა სამტაბაზეს უწევს ოკუპანტთა გაიკარგულებებს, მედგრად ეწინააღმდეგება ჰიტლერელ კაციჭამიებს. პატრიოტიკის რაიონის სოფელ იეანოვკაში ერთმა ბალმა ფეზლით განგმირა გერმანელი ჯარისკაცი, რომელსაც უნდოდა უკანასკნელი ღორი წაერთმია მისთვის, ვინაიცის ოლქის სოფელ ობიდნაში ფაშისტებმა მოჰკლეს ერთი კოლმეურნე. თანასოფლელის ჩაკლელების ადგილას თავი მოიყარა ყველა ბალმა და ფემინსტრაცია გამართა. ბალებმა მთელ სოფელში რაიარეს შეძახილით: „ძირს ფაშისტ ყაჩაღები“.

* * *

უზბეკეთის მშრომელი გმირული შრომით დიდ დამპრალას უწევენ ფრონტს.

რესპუბლიკის აბრეშუმსაფეგეგმა და ადგილობრივმა მრეწველობამ უკვე შეასრულა წლიური გეგმა. სტალინის სახელობის სამკომბინატმა, რომელიც უდიდესია უზბეკეთში, ვადამდე შეასრულა ქსოფილის გამოშვების წლიური პროგრამა. ვადაზე 40 ღღით ადრე დაამთავრა წლიური პროგრამის შესრულება ნამანგანის ზეთსახდელმა ქარხანამ. ვადამდე შეასრულა გეგმა სამარყანდის 8 მარტის სახელობის სამკერვალო ფაბრიკამ. ფაბრიკის კოლექტივმა იკისრა ვალდებულება წლის ბოლომდე გეგმის გადამეტებით გამოუშვას მილიონნახევარი ფეხსაცმელი.

25 ნოემბრის საღამოს ცნობა

სამხრეთის ფრონტზე მოქმედებენ, ერთი ღღის განმავლობაში მოსპეს გერმანელთა 20 ტანკი, 4 ჯავშნიანი მანქანა, 6 ქვემეხი, 355 ავტომანქანა, 13 ავტოცისტერნი საწვავითურთ და მტრის 1.000-მდე ჯარისკაცი და ოფიცერი.

* * *

მტრის ზურგში, ფრონტის ვოლოკოლამსკის მიმართულებით, ამხ. ზ-ს პარტიზანული რაზმმა 3 ღღის განმავლობაში მოსპო მტრის 8 ავტომანქანა საომარი მასალითა და პროდუქტებითურთ. რაზმის მებრძოლებმა მწყობრიდან ვამოიყვანეს გერმანელთა ერთი ჯავშნიანი მანქანა, რომელიც გზაში გაიჩხარა. პარტიზანული რაზმი, რომელსაც ქარხნის დირექტორი ამხ. ი. მეთაურობს, ღამით თავს დაეხსა სოფელ ნ-ს, სადაც ღამის გასათევად გაჩერდა გერმანელთა ქვეგანაყოფი. პარტიზანები ვაის შემოარტყნენ მტრის მიერ დაკავებულ სახლებს და ატეხეს სროლა, რომლის ღროსაც 35 ფაშისტი მოჰკლეს. ეგავე რაზმი ამ გზასთან ჩასაფრდა, რომლითაც გერმანელებს ფრონტზე საომარი მასალა და ბენზინი მიჰქონდათ. პარტიზანებმა ერთი ღღის განმავლობაში ექვსი წაუკიდეს 3 ავტოცისტერნს და 2 სატვირთო მანქანას საომარი მასალითურთ. მტრის ზურგში განსაკუთრებული წარმატებით ეწეოდნენ პარტიზანული რაზმი ინ-ს ბალეთა მასალითურთ. ბალეთა ეგაკუაციია ვერ მოხერხდა. გერმანელებმა მართლაც ხელთ იგდეს!... მაგრამ ხელთ იგდეს საბჭოთა ჯარების მიერ აფეთქებული და მოსაბოლოდ, ნანგრევებს სახეთ.

როგორც ზემოაღნიშნულიდან სჩანს, ჰიტლერის დაქმაშებმა ყალბი ცნობები შეთხზეს საბჭოთა კავშირის ზარალის შესახებ შემდეგი პრინციპის მიხედვით: „თუ არ მოგწონს, ნუ მოისმენ, სიცრუის თქმის კი ნუ მიშლიო“.

მაგრამ იმაღება კიდევ ერთი კითხვა. რატომ არის, რომ ჰიტლერელი მესვეურები დაეთხეთან სლუმან თავიანთი საკუთარი ზარალის შესახებ ადამიანებისა და ტექნიკის მხრივ? ყველა-ყველა და გერმანელებმა კი უნდა იცოდნენ თავიანთი ზარალის ამბავი, მაგრამ, ამის მიუხედავად, სდუმან, თითქოს პირში წყალი დაგუბესო. ამ კითხვაზე პასუხი შეიძლება მხოლოდ ერთი იყოს—გერმანელებმა ადამიანებისა და ტექნიკის მხრივ იმდენად დიდი ზარალენონა დაკარგეს, რომ ჰიტლერს და მის ბანდას საშინლად ეშინიათ სიმართლე ეთხრან გერმანელ ხალხს გერმანიის არმიის ზარალის შესახებ. მაგრამ სიმართლეს კი ვერ დაალაგ. ამ სიმართლეს გერმანელი ხალხიც ხვდება. აბა როგორ არ მიხვდება, როდესაც თითქმის ყოველი გერმანელი ოჯახის წევრთაგანია მოკლული ან დაჭრილი.

5 თვის ომის განმავლობაში გერმანელთა და ჩვენი ჯარების ზარალის დასახასიათებლად მოვიყვანთ შემდეგ უდავო ცნობებს:

გერმანელთა ზარალი:	ჩვენი ზარალი:
დაახლოებით 6 მილიონი კაცი მოკლულთა, დაჭრილთა და ტყვედ წამოყვანილთა სახით.	2.122 ათასი კაცი, აქედან: მოკლული — 490 ათასი, დაჭრილი—1.112 ათასამდე, უგზო-უკვლოდ დაკარგული — 520 ათასი.
ტანკები—15 ათასზე მეტი	7.900
თვითმფრინავები—13 ათასამდე	6.400
ქვემეხები—19 ათასამდე.	12.900

ტყვეების ჩვენებიდან სჩანს, აგრეთვე, რომ ზამთარში, რომელიც გერმანიის სარდლობის ანგარიშში არ შედიოდა, გამოიწვია გერმანელ ჯარისკაცთა მასობრივი დაავადება გაცივებისა და დაზრობისაგან, ფილტვების დაავადებით, გრიპით და სხვ. ომის გაჭიანურება, არმიის ცუდი მომარაგება, დაწყვეტული სიცივეები ყოველ ეფრომდაეფრო არაყვენ ფაშისტთა ყაჩაღური არმიის ფეზიკურ და მორალურ შედგომარეობას.

ასეთია ნამდვილი და მართალი ცნობები 5 თვის ომის განმავლობაში ჰიტლერისა და საბჭოთა კავშირის ჯარების ზარალის შესახებ.

მაგრამ მტერი არავითარ ზარალს არ ერიდება და კვლავ წინ მოძგრეა. იგი უკანასკნელ ღონეს ხმარობს იმისათვის, რომ ხელთ იგდოს მოსკოვი. მაგრამ, როგორც ამბობენ, ეს ჰარტო ბაკია ჰიტლერეს როდიდა დამოკიდებული. მრავალმილიონიანი საბჭოთა ხალხი და მისი წითელი არმია ომს მხოლოდ მტრის სრული განადგურებით დაამთავრებენ. მტრის ეს განადგურება მოსკოვთან უნდა დაიწყოს.

საბჭოთა საინფორმაციო ბიურო.

ჰიტლერელ ყალბმქმნელთა სასაცილო ჭეშმარიტებანი

საბჭოთა ჯარის ზარალის შესახებ

3 ოქტომბერს რადიოთი წარმოქმნილ სიტყვაში და 2 ოქტომბერს გერმანიის არმიისადმი გაცემულ ბრძანებაში ჰიტლერმა ბაკონთან დამოცანაა, საბჭოთა ჯარების წინააღმდეგ გადამწყვეტი შეტევა დაიწყოო. ჰიტლერი გერმანელებს ზურგზე და თავის ჯარებს დაჰპირდა, ეს შეტევა სასიკვდილო ლაბარის ჩასეცემს საბჭოთა ჯარებს და ომი ჯერ კიდევ დაზამთრებამდე დამთავრდებაო. მაგრამ, როგორც რუსული ანდაზა ამბობს,—„სიზმარი საძინელია, მაგრამ ღმერთი მოწყალეა“. ჰიტლერის მიერ დაპირებული შეტევა დაიწყო და... საშინელი მარცხით დამთავრდა. ზამთარი დადგა. საბჭოთა არმიები არათუ მოსპობილი არ არიან, არამედ ომის ქარ-ცეცხლში კიდევ უფრო გაწრეკილნენ, ხოლო ჰიტლერის მძარცველ არმიას,

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԱՄԱՐՏԱՎԱՆ ԱՄՍԱԳԻՐ

Հանրապետության ամենաշատ ընթացող թերթը

Հարգելի ընթերցողներ, գովազդատուներ և գործընկերներ

Հայաստանի Գամարտավան ամսագիրը 1991 թվականի հունվարի 1-ից դադարեցնում է հրատարակությունը։ Հարգելի ընթերցողներ, գովազդատուներ և գործընկերներ, խնդրում ենք ներել մեզ։ Ամսագրի խմբագրությունը հրաժարվում է գովազդային հոդվածներ տպագրելուց